

Folkomröstning och propaganda

Sekreteraren i LO, Gösta Rehn, har i en artikel i Aftontidningen framskällt ett förslag, som här skall beröras endast därför att det direkt riktats till Dagens Nyheter. I motiveringen till förslaget sammanförs en rad spridda tankegångar, som ofta tagits upp i den tidigare debatten och som det inte finns anledning att nu stanna vid. Hr Rehns förslag går kort sagt ut på att vid folkomröstningar de olika riktningarna skulle få anslag av staten till sin propaganda, detta främst i syfte att begränsa betydelsen av att socialdemokraternas press är relativt liten. Utan tvekan vore det önskvärt att folkomröstningsinstitutet kompletterades med en s. k. objektiv upplysningsverksamhet, vilket är fallet på vissa håll i Schweiz och framför allt i USA: varje röstberättigad erhåller en tid före omröstningen en broschyr i vilken argumenten för och emot det framlagda förslaget hävdas av representanter för de skilda riktningarna. Men orimlig synes tanken vara att folkomröstningarna skulle förenas med några slags utjämningsanslag åt skilda politiska partier eller organisationer. Det finns för det första ingen anledning att på den punkten skilja mellan folkomröstningar och val. För det andra måste så länge en fri press är tillåten tidningarnas hållning vara fri och tidningarnas upplagor bestämmas av allmänhetens vilja att köpa dem. Det är sant att den icke socialistiska pressen i Sverige liksom i alla andra demokratier är relativt stark i förhållande till den socialdemokratiska, och med fog kan hävdas att detta förhållande i och för sig innebär en nackdel för socialdemokraterna, men denna nackdel uppväges av att socialismen har ett utomordentligt stöd i fast orga-

niserade fackföreningar — i Sverige är detta stöd desto starkare som den s. k. tvångsanslutningen ännu gäller. En konsekvens av detta förhållande är att socialdemokraterna notoriskt haft större propagandamedel till sitt förfogande än exempelvis folkpartiet.

Det väsentliga är emellertid att den av hr Rehn framförda tankegången måste mynna ut i kravet på att all propaganda, vare sig genom tidningar eller på annat sätt, skall bedrivas av det allmänna i relation till de olika äsiktsriktningarnas styrka. Därmed är vi framme vid den undertryckning av den fria pressen som av många betraktas som ett ofrånkomligt resultat av en mera generellt genomförd socialisering — en tanke som socialdemokraterna annars brukar vända sig mot.

I detta sammanhang kan man inte underlåta att erinra om det notoriska förhållandet att de stora tidningarna mot vilka hr Rehn vänder sig lever på allmänhetens vilja att köpa dem, medan en rad socialdemokratiska tidningar lever på inom fackföreningarna uttaxerade medel. Det finns ingen anledning att klaga över denna subventionspolitik från fackföreningarnas sida, men det går bra långt om man begär att även statens medel skall användas för att främja den socialdemokratiska propagandan.